

स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली, २०५६

४. गाउँ विकास समितिको वर्गीकरण : ^१(१) ऐनको दफा २० को प्रयोजनको लागि नेपाल सरकारले देहायका पूर्वाधार भएका गाउँ विकास समितिलाई देहायबमोजिम वर्गीकरण गर्नेछ :-

“क” वर्ग

- (१) जिल्लाको सदरमुकाम भएको, वा
- (२) महानगरपालिका वा उपमहानगरपालिका क्षेत्रसँग सिमाना जोडिएको, वा
- (३) काठमाडौं उपत्यका भित्रको, वा
- (४) देहायका मापदण्ड पूरा गरेको,-
 - (क) सात हजारभन्दा बढी जनसंख्या भएको,
 - (ख) केन्द्रसम्म मोटर पुग्ने बाटो भएको वा केन्द्रबाट चार कोशसम्मको दूरीमा चालु अवस्थाको विमानस्थल रहेको,
 - (ग) टेलिफोन तथा हुलाक सुविधा भएको र पचास प्रतिशत वा सोभन्दा बढी जनसंख्याले विद्युत सेवा उपभोग गर्न पाएको,
 - (घ) कम्तीमा माध्यमिक विद्यालय भएको र पचास प्रतिशत वा सोभन्दा बढी जनसंख्या साक्षर भएको,
 - (ङ) कम्तीमा उपस्वास्थ्य चौकी भएको र पचास प्रतिशत वा सोभन्दा बढी जनसंख्याले पाइप वा ट्यूववेलको खानेपानी उपयोग गर्न पाएको ।

“ख” वर्ग

- (१) तीन हजार भन्दा बढी जनसंख्या भएको,
- (२) केन्द्रसम्म मोटर पुग्ने बाटो भएको वा केन्द्रबाट आठ कोशसम्मको दूरीमा चालु अवस्थाको विमानस्थल रहेको,
- (३) हुलाकको सुविधा भएको तथा कम्तीमा पच्चीस प्रतिशत जनसंख्याले विद्युत सेवा उपभोग गर्न पाएको,
- (४) कम्तीमा निम्न माध्यमिक विद्यालय भएको तथा पैतालीस प्रतिशत भन्दा बढी जनसंख्या साक्षर भएको,
- (५) कम्तीमा उपस्वास्थ्य चौकी भएको र पैतालीस प्रतिशत भन्दा बढी जनसंख्याले पाइप वा ट्यूववेलको खाने पानी उपयोग गर्न पाएको ।

“ग” वर्ग

- (१) दुई हजार भन्दा बढी जनसंख्या भएको,
- (२) केन्द्रसम्म मोटर पुग्ने बाटो नभएको वा केन्द्रबाट आठ कोष भन्दा टाढाको दूरीमा चालु अवस्थाको विमानस्थल रहेको,
- (३) पन्ध्र प्रतिशत भन्दा बढी जनसंख्याले विद्युत सेवा उपभोग गर्न पाएको,
- (४) कम्तीमा निम्न माध्यमिक विद्यालय भएको तथा तीस प्रतिशतभन्दा बढी जनसंख्या साक्षर भएको,
- (५) कम्तीमा पच्चीस प्रतिशत जनसंख्यालाई पाइपको खानेपानी सुविधा भएको ।

“घ” वर्ग

नेपाल सरकारले दुर्गम क्षेत्र भनी तोकेका जिल्लाका अति दुर्गम गाउँ विकास समिति र (क), (ख) र (ग) वर्गमा नपरेका गाउँ विकास समिति ।

^१ दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम वर्गीकृत गाउँ विकास समितिको सूची नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गर्नेछ ।

(३) नेपाल सरकारले प्रत्येक पाँच बर्षमा गाउँ विकास समितिको वर्गीकृत सूची अद्यावधिक गर्नेछ ।

४७. **विषयगत समिति** : (१) ऐनको दफा २६ को उपदफा (३) को प्रयोजनको लागि गाउँ परिषद्ले गाउँ परिषदको कुनै एक सदस्यको अध्यक्षतामा तीन सदस्यीय देहाय बमोजिमको विषयगत समिति गठन गर्न सक्नेछ :-

- (क) पूर्वाधार र संरचना विकास समिति,
- (ख) कृषि, वन तथा वातावरण समिति,
- (ग) जनसंख्या तथा सामाजिक समिति,
- (घ) संगठन तथा प्रशासन समिति,
- (ङ) जलस्रोत तथा भूमि समिति ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम विषयगत समिति गठन गर्दा त्यस्ता समितिले गर्नुपर्ने कार्यविवरण र समयवधि समेत तोक्नु पर्नेछ । त्यस्तो विषयगत समितिको बैठक उक्त समयवधिमा बढीमा चार पटकसम्म बस्न सक्नेछ ।

(३) कुनै एक विषयगत समितिको सदस्य रहेको व्यक्ति अर्को विषयगत समितिको सदस्य हुन सक्ने छैन ।

(४) विषयगत समितिको बैठकमा भाग लिए बापत विषयगत समितिका सदस्यले गाउँ विकास समितिका सदस्यले पाए सरहको बैठक भत्ता पाउने छन् । तर्जुमा र कार्यान्वयन प्रक्रिया

६४. **स्रोत नक्सामा खुलाउनु पर्ने कुराहरू** : (१) ऐनको दफा ४४ बमोजिम गाउँ विकास समितिले स्रोत नक्सा तयार गर्दा त्यस्तो नक्सामा देहायको वस्तुस्थिति देखाउनु पर्नेछ :-

- (क) वडा वडा छुट्टिने गरी गाउँ विकास समितिको सिमाना, क्षेत्रफल तथा जनसंख्या,
- (ख) भू-बनोट वा धरातलीय स्थिति,
- (ग) नदीनाला, नहर, कुलो, पैनी जस्ता सम्पदा,
- (घ) ऐतिहासिक, भौगोलिक, पुरातात्विक एवं सांस्कृतिक सम्पदा,
- (ङ) सडक, गल्ली, गोरेटो एवं घोडेटो बाटो,
- (च) चक्रपथ, हवाइमैदान, बसबिसौनी, खेलमैदान, पार्क, उद्यान,
- (छ) सभागृह, स्वास्थ्यचौकी, अस्पताल तथा उपचार केन्द्र,
- (ज) विद्यालय, महाविद्यालय, प्राविधिक शिक्षालय तथा प्रशिक्षण केन्द्र, सेवा केन्द्र, वित्तीय एवं सहकारी संस्था, हुलाक, टेलिफोन र विद्युत,
- (झ) खानेपानी तथा ढल निकास,
- (ञ) कृषि क्षेत्र, वन क्षेत्र, बजार क्षेत्र र आवासीय क्षेत्र र उक्त क्षेत्रको क्षेत्रफल ।

∇(ट) गरिवी र सामाजिक परिचालन नक्सांकन एवं दलित तथा जनजातिको अवस्थिति ।

◇(२) स्रोत नक्सा तयार गर्दा स्केल खुलाउनु पर्नेछ ।

(३) नक्सामा सङ्केत चिह्न रहेको हुनुपर्नेछ ।

∇ दोस्रो संशोधनद्वारा थप ।

◇ दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

(४) स्रोत नक्सा तयार गर्दा जिल्ला नापी शाखा तथा सम्बन्धित निकायको सहयोग लिन सकिनेछ ।

(५) स्रोत नक्साका आधारमा विषयगत क्षेत्रको भौतिक विकाससम्बन्धी छुट्टै नक्सा बनाउनु पर्नेछ ।

६८. **आयोजनाको जाँचपास वा फरफारक** : (१) आयोजना संचालन गर्ने निकाय, संस्था वा व्यक्तिले आफूले संचालन गरेको आयोजना सम्पन्न भएपछि जाँचपास वा फरफारक गर्न सम्बन्धित गाउँ विकास समितिमा प्रतिवेदन दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम प्राप्त प्रतिवेदन मध्ये सडक, भवन, सिंचाई, खानेपानी, कुलो, नहर आदि जस्ता निर्माण प्रकृतिका आयोजनाको प्रतिवेदन प्राप्त भएको मितिले एक महिनाभित्र सम्बन्धित गाउँ विकास समितिले जाँचपास वा फरफारक गर्नु गराउनु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिमका आयोजना बाहेक जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने प्रकृतिका तालीम, गोष्ठी, सेमिनार, अध्ययन भ्रमण, प्रचार प्रसार आदि जस्ता कार्यक्रम संचालन गर्ने निकाय, संस्था वा व्यक्तिले आफूले संचालन गरेका कार्यक्रमको उद्देश्य, भौतिक र वित्तीय प्रगति लगायतका कुरा खुल्ने प्रतिवेदन सम्बन्धित गाउँ विकास समितिमा पेश गर्नु पर्नेछ र त्यसरी प्रतिवेदन पेश भएको मितिले एक महिनाभित्र सम्बन्धित गाउँ विकास समितिले त्यस्ता कार्यक्रम सम्भौताबमोजिम सम्पन्न भए वा नभएको हेरी फरफारक गर्नु पर्नेछ ।

(४) उपनियम (२) वा उपनियम (३) बमोजिम गाउँ विकास समितिले गरेको जाँचपास वा फरफारकको अनुमोदन गाउँ परिषद्बाट गराउनु पर्नेछ ।

११७. **विषयगत समिति** : (१) ऐनको दफा ९४ को उपदफा (३) को प्रयोजनको लागि नगर परिषद्ले नगर परिषद्को कुनै एक सदस्यको अध्यक्षतामा तीन सदस्यीय देहाय बमोजिमको विषयगत समिति गठन गर्न सक्नेछ :-

- (क) पूर्वाधार र संरचना विकास समिति,
- (ख) कृषि, वन तथा वातावरण समिति,
- (ग) जनसंख्या तथा सामाजिक समिति,
- (घ) सँगठन तथा प्रशासन समिति,
- (ङ) जलस्रोत तथा भूमि समिति ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम विषयगत समिति गठन गर्दा उक्त विषयगत समितिले गर्नुपर्ने कार्य विवरण र समयवधि समेत तोक्नु पर्नेछ । त्यस्तो विषयगत समितिको बैठक उक्त समयवधिमा बढीमा चारपटकसम्म बस्न सक्नेछ ।

(३) कुनै एक विषयगत समितिको सदस्य रहेको व्यक्ति अर्को विषयगत समितिको सदस्य हुन सक्ने छैन ।

(४) विषयगत समितिको बैठकमा भाग लिएर बापत विषयगत समितिका सदस्यले नगरपालिकाका सदस्यले पाए सरहको बैठक भत्ता पाउने छन् ।

११३. **विषयगत समिति** : (१) ऐनको दफा १८८ को उपदफा (५) को प्रयोजनको लागि जिल्ला परिषद्ले जिल्ला परिषद्को सदस्यको अध्यक्षतामा तीन सदस्यीय देहाय बमोजिमको विषयगत समिति गठन गर्न सक्नेछ :-

- (क) पूर्वाधार र संरचना विकास समिति
- (ख) कृषि, वन तथा वातावरण समिति
- (ग) जनसंख्या तथा सामाजिक समिति
- (घ) सँगठन तथा प्रशासन समिति
- (ङ) जलस्रोत तथा भूमि समिति

(२) उपनियम (१) बमोजिम विषयगत समिति गठन गर्दा त्यस्ता समितिले गर्नुपर्ने कार्यविवरण र समयावधि समेत तोक्नु पर्नेछ । त्यस्तो विषयगत समितिको बैठक उक्त समयावधिमा बढीमा चारपटकसम्म बस्न सक्नेछ ।

(३) कुनै एक विषयगत समितिको सदस्य रहेको व्यक्ति अर्को विषयगत समितिको सदस्य हुन सक्ने छैन ।

(४) विषयगत समितिको बैठकमा भाग लिए बापत विषयगत समितिका सदस्यले जिल्ला विकास समितिका सदस्यले पाए सरहको बैठक भत्ता पाउने छन् ।

१३४. **स्रोत नक्सामा खुलाउनु पर्ने कुराहरू** : (१) ऐनको दफा ११२ बमोजिम नगरपालिकाले स्रोत नक्सा तयार गर्दा त्यस्तो नक्सामा देहायका वस्तुस्थिति देखाउनु पर्नेछ :-

- (क) वडा वडा छुट्टिने गरी नगरपालिकाको सिमाना, क्षेत्रफल तथा जनसंख्या,
 - (ख) भू-बनौट वा धरातलीय स्थिति,
 - (ग) नदीनाला, नहर, कुलो, पैनी जस्ता सम्पदा,
 - (घ) ऐतिहासिक, भौगोलिक, पुरातात्विक एवं सांस्कृतिक सम्पदा,
 - (ङ) सडक, गल्ली, गोरेटो एवं घोडेटो बाटो,
 - (च) चक्रपथ, हवाइमैदान, बसबिसौनी, खेलमैदान, पार्क, उद्यान,
 - (छ) सभागृह, स्वास्थ्यचौकी, अस्पताल तथा उपचार केन्द्र,
 - (ज) विद्यालय, महाविद्यालय, प्राविधिक शिक्षालय तथा प्रशिक्षण केन्द्र, सेवा केन्द्र, वित्तीय एवं सहकारी संस्था, हुलाक, टेलिफोन र विद्युत,
 - (झ) खानेपानी तथा ढल निकास,
 - (ञ) कृषि क्षेत्र, वन क्षेत्र, बजार क्षेत्र, आवासीय क्षेत्र र उक्त क्षेत्रको क्षेत्रफल ।
- ∇(ट) गरिवी र सामाजिक परिचालन नक्सांकन एवं दलित तथा जनजातिको अवस्थिति ।

◇(२) स्रोत नक्सा तयार गर्दा स्केल खुलाउनु पर्नेछ ।

(३) नक्सामा सङ्केत चिह्न रहेको हुनु पर्नेछ ।

(४) स्रोत नक्सा तयार गर्दा जिल्ला नापी शाखा तथा सम्बन्धित निकायको सहयोग लिन सकिनेछ ।

(५) स्रोत नक्साको आधारमा विषयगत क्षेत्रको भौतिक विकाससम्बन्धी छुट्टै नक्सा बनाउनु पर्नेछ ।

१३८. **आयोजनाको जाँचपास वा फरफारक** : (१) आयोजना संचालन गर्ने निकाय, संस्था वा व्यक्तिले आफूले संचालन गरेको आयोजना सम्पन्न भएपछि जाँचपास र फरफारक गर्न सम्बन्धित नगरपालिकामा प्रतिवेदन दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम प्राप्त प्रतिवेदनमध्ये सडक, भवन, सिंचाई, खानेपानी, कुलो, नहर आदि जस्ता निर्माण प्रकृतिका आयोजनाको प्रतिवेदन प्राप्त भएको मितिले एक महिनाभित्र सम्बन्धित नगरपालिकाले जाँचपास वा फरफारक गर्नु गराउनु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिमका आयोजना बाहेक जनचेतना अभिवृद्धि, तालीम, गोष्ठी, सेमिनार, अध्ययन भ्रमण, प्रचार प्रसार आदि जस्ता कार्यक्रम संचालन गर्ने निकाय, संस्था वा व्यक्तिले आफूले संचालन गरेका कार्यक्रमको उद्देश्य, भौतिक र वित्तीय प्रगति

∇ दोस्रो संशोधनद्वारा थप ।

◇ दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

लगायतका कुरा खुल्ने प्रतिवेदन सम्बन्धित नगरपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ र त्यसरी प्रतिवेदन पेश भएको मितिले एक महिनाभित्र सम्बन्धित नगरपालिकाले त्यस्ता कार्यक्रम सम्झौता बमोजिम सम्पन्न भए नभएको हेरी फरफारक गर्नु गराउनु पर्नेछ ।

(४) उपनियम (२) वा उपनियम (३) बमोजिम नगरपालिकाले गरेको जाँचपास वा फरफारकको अनुमोदन नगर परिषद्बाट गराउनु पर्नेछ ।

१४४. **एकीकृत सम्पत्ति कर** : (१) नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र लगाउन सक्ने एकीकृत सम्पत्ति करको न्यूनतम तथा अधिकतम दर अनुसूची - १२ मा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम कर लगाउने प्रयोजनको लागि नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र आवश्यकतानुसार क्षेत्र विभाजन गरी त्यस्तो क्षेत्र वा प्रत्येक वडाका बासिन्दाको एकीकृत सम्पत्तिको विवरण छुट्टाछुट्टै रूपमा लगत कायम गरी अनुसूची-१३ को ढाँचामा तयार गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिमको विवरण तयार भएपछि एकीकृत सम्पत्तिको मूल्याङ्कनका लागि नगरपालिकाले दक्ष र विशेषज्ञ समेत रहेको बढीमा ५ जनाको मूल्याङ्कन समिति गठन गर्नेछ ।

(४) उपनियम (३) बमोजिम गठित समितिको कार्यवधि बढीमा एक वर्षको हुनेछ ।

(५) मूल्याङ्कन समितिले एकीकृत सम्पत्ति कर लगाउन योग्य मूल्य निर्धारण गर्न सिफारिस गर्दा देहायका आधारमा गर्नेछः-

(क) एकीकृत सम्पत्ति कर लगाउन योग्य मूल्य निर्धारण गर्दा प्रचलित बजार भाउलाई आधार मान्ने,

(ख) भौतिक संरचनाको मूल्य प्रचलित बजार भाउबाट कायम हुन आएको मूल्यमा ह्रासकट्टी गर्ने,

(ग) खण्ड (क) बमोजिम मूल्याङ्कन गर्ने प्रयोजनको लागि ह्रासकट्टी गर्दा वार्षिक ^०दस प्रतिशतदेखि बीस प्रतिशतसम्म गर्ने,

(घ) जग्गा बाहेक अन्य भौतिक संरचनाको मूल्याङ्कन गर्दा अनुसूची- १४ मा उल्लेख भएको वर्गीकरणको आधारमा मूल्य निर्धारण गर्ने,

(ङ) भौतिक संरचनाको मूल्य निर्धारण गर्दा क्षतिग्रस्त वा भत्केको अवस्था भएमा क्षतिग्रस्त वा भत्केको भाग बराबरको मूल्य घटाउने ।

(६) एकीकृत सम्पत्तिमा कर लगाउने प्रयोजनको लागि एकीकृत सम्पत्तिको मूल्याङ्कन गर्ने फारामको ढाँचा अनुसूची-१५ बमोजिम हुनेछ ।

(७) उपनियम (५) बमोजिम एकीकृत सम्पत्तिको मूल्याङ्कन सिफारिस भइसकेपछि नगरपालिकाले एकीकृत सम्पत्तिको मूल्याङ्कन दर श्रावण महिनाभित्र निर्धारण गरि सक्नु पर्नेछ ।

(८) उपनियम (७) बमोजिम नगरपालिकाबाट निर्धारित मूल्याङ्कन र त्यसमा लाग्ने नगर परिषद्बाट निर्धारित करको दर अनुसूची-१६ बमोजिमको ढाँचामा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

(९) उपनियम (८) बमोजिम प्रकाशित एकीकृत सम्पत्तिको मूल्यमा चित्त नबुझेको व्यक्तिले त्यस्तो सूचना प्रकाशन भएको मितिले पैतीस दिनभित्र पुनः मूल्याङ्कनका लागि प्रमुख समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।

(१०) उपनियम (९) बमोजिम पर्न आएको निवेदन उपर नगरपालिकाले एक महिनाभित्र पुनः मूल्याङ्कनको कारवाही गरी टुङ्गे लगाउनु पर्नेछ ।

^० दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

- (११) उपनियम (१०) बमोजिम नगरपालिकाले गरेको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।
- (१२) उपनियम (७) वा उपनियम (१०) बमोजिम कायम गरिएको कर योग्य सम्पतिको मूल्याङ्कन र त्यसको दर पाँच वर्षसम्म परिवर्तन गरिने छैन ।
- (१३) उपनियम (७) वा उपनियम (१०) बमोजिम कायम गरिएको कर योग्य सम्पतिको मूल्याङ्कन र सो बमोजिम लागेको एकीकृत सम्पत्ति कर भुक्तानीको लागि नगरपालिकाले सम्बन्धित करदाता समक्ष मांसिर महिनाभित्र बिल पठाइ सक्नु पर्नेछ ।
- (१४) उपनियम (१३) बमोजिम प्राप्त बिल बमोजिम बुझाउनु पर्ने कर सम्बन्धित करदाताले सोही आर्थिक वर्षभित्र नगरपालिकामा बुझाउनु पर्नेछ ।
- (१५) उपनियम (१३) बमोजिम नगरपालिकाले पठाएको बिल प्राप्त भएको मितिले ३० दिनभित्र कर दाखिला गर्ने करदातालाई नगरपालिकाले निजले बुझाउनु पर्ने कर रकममा दश प्रतिशत छुट दिन सक्नेछ ।
- (१६) यस नियमावलीमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि देहायको सम्पत्तिमा एकीकृत सम्पत्ति कर लाग्ने छैन :-

®

... ..

- (ख) नेपाल सरकारको स्वामित्वमा रहेको घर र जग्गा,
- (ग) सरकारी अस्पतालको भवन र जग्गा,
- (घ) गुठीको स्वामित्वमा रहेको जग्गा,
- (ङ) मुनाफाको उद्देश्य नराखी सञ्चालन गरिएको सरकारी शिक्षण संस्था र सरकारी संस्थानको भवन र जग्गा,
- (च) मुनाफाको उद्देश्य नराखी संचालन भएका संघ, संस्थाको घर जग्गा,
- (छ) धार्मिक संस्था (मन्दिर, गुम्बा, चर्च, मस्जिद आदि) को भवन र जग्गा,
- (ज) खानेपानी सङ्कलन पोखरी, विद्युतगृह, मसानघाट, विमानस्थल, बसपार्क, रंगशाला, उद्यान, पार्क जस्ता सार्वजनिक उपयोगका स्थलहरू,
- (झ) राजदूतावास, वाणिज्य नियोग, कुटनैतिक नियोगका भवन र जग्गा ।
- (१७) यस नियमबमोजिम एकीकृत सम्पत्ति कर लागेको सम्पत्तिमा मालपोत, भूमिकर तथा घरजग्गा कर लगाइने छैन ।

१९७. **स्रोत नक्सामा खुलाउनु पर्ने कुराहरू** : (१) ऐनको दफा १९९ बमोजिम जिल्ला विकास समितिले स्रोत नक्सा तयार गर्दा त्यस्तो नक्सामा देहायका वस्तुस्थिति देखाउनु पर्नेछ :-

- (क) इलाका छुट्टिने गरी जिल्ला विकास समितिको सिमाना, क्षेत्रफल तथा जनसंख्या,
- (ख) भू-बनोट वा धरातलीय स्थिति,
- (ग) नदीनाला, नहर, कुलो, पैनी जस्ता सम्पदा,
- (घ) ऐतिहासिक, भौगोलिक, पुरातात्विक एवं सांस्कृतिक सम्पदा,
- (ङ) सडक, गल्ली, गोरेटो एवं घोडेटो बाटो,
- (च) चक्रपथ, हवाइमैदान, बसविसौनी, खेलमैदान, पार्क, उद्यान,
- (छ) सभागृह, स्वास्थ्यचौकी, अस्पताल तथा उपचार केन्द्र,
- (ज) विद्यालय, महाविद्यालय, प्राविधिक शिक्षालय तथा प्रशिक्षण केन्द्र, सेवा केन्द्र, वित्तीय एवं सहकारी संस्था, हुलाक, टेलिफोन र विद्युत,
- (झ) खानेपानी तथा ढल निकास,

- (ज) कृषि क्षेत्र, वन क्षेत्र, बजार क्षेत्र र आवासीय क्षेत्र र उक्त क्षेत्रको क्षेत्रफल ।
- ∇(ट) गरिवी र सामाजिक नक्सांकन एवम् दलित तथा जनजातीका अवस्थिति ।
- ◇(२) स्रोत नक्सा तयार गर्दा स्केल खुलाउनु पर्नेछ ।
- (३) नक्सामा सङ्केत चिह्न रहेको हुनुपर्नेछ ।
- (४) स्रोत नक्सा तयार गर्दा जिल्ला नापी शाखा तथा सम्बन्धित निकायको सहयोग लिन सकिनेछ ।
- (५) स्रोत नक्साका आधारमा विषयगत क्षेत्रको भौतिक विकाससम्बन्धी छुट्टाछुट्टै नक्सा बनाउनु पर्नेछ ।

२०१. **आयोजनाको जाँचपास र फरफारक** : (१) आयोजना संचालन गर्ने निकाय, संस्था वा व्यक्तिले आफूले संचालन गरेका आयोजना सम्पन्न भएपछि जाँचपास वा फरफारक गर्न सम्बन्धित जिल्ला विकास समितिमा प्रतिवेदन दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम प्राप्त प्रतिवेदनमध्ये सडक, भवन, सिंचाई, खानेपानी, कुलो, नहर आदि जस्ता निर्माण प्रकृतिका आयोजनाका सम्बन्धमा प्रतिवेदन प्राप्त भएको एक महिनाभित्र सम्बन्धित निकायले त्यस्तो आयोजनाको जाँचपास वा फरफारक गर्नु गराउनु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) मा उल्लेख भएका बाहेक जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने प्रकृतिका तालीम, गोष्ठी, सेमिनार, अध्ययन-भ्रमण, प्रचार प्रसार आदि जस्ता कार्यक्रम संचालन गर्ने निकाय, संस्था वा व्यक्तिले आफूले संचालन गरेका कार्यक्रमको उद्देश्य, भौतिक र वित्तीयप्रगति लगायतका कुरा खुल्ने प्रतिवेदन सम्बन्धित जिल्ला विकास समितिमा दिनु पर्नेछ र त्यस्तो प्रतिवेदन प्राप्त भएकोमा जिल्ला विकास समितिले सम्भौता बमोजिम त्यस्ता कार्यक्रम सम्पन्न भए वा नभएको हेरी फरफारक गर्नु पर्नेछ । त्यस्तो फरफारक सम्बन्धित जिल्ला विकास समितिमा प्रतिवेदन प्राप्त भएको मितिले एक महिनाभित्र गरिसक्नु पर्नेछ ।

(४) उपनियम (२) वा उपनियम (३) बमोजिम जिल्ला विकास समितिले गरेको जाँचपास वा फरफारकको अनुमोदन जिल्ला परिषद्बाट गराउनु पर्नेछ ।

∇ दोस्रो संशोधनद्वारा थप ।

◇ दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित ।

◊ अनुसूची-१२

(नियम १४४ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित)

नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र लगाउन सक्ने एकीकृत सम्पत्ति करको दर

करयोग्य एकीकृत सम्पत्तिको मूल्य	दर (वार्षिक)
दश लाख रुपैयाँसम्म	पच्चीस रुपैयाँदेखि दुई सय रुपैयाँसम्म
दश लाख एक रुपैयाँदेखि वीस लाख रुपैयाँसम्म	दुईसय पचास रुपैयाँदेखि चार सय रुपैयाँसम्म
वीस लाख एक रुपैयाँदेखि तीस लाख रुपैयाँसम्म	पाँच सय रुपैयाँदेखि एक हजार रुपैयाँसम्म
तीस लाख एक रुपैयाँदेखि पचास लाख रुपैयाँसम्म	एक हजार दुई सय रुपैयाँदेखि तीन हजार रुपैयाँसम्म
पचास लाख एक रुपैयाँदेखि एक करोड रुपैयाँसम्म	तीन हजार पाँच सय रुपैयाँदेखि दश हजार रुपैयाँसम्म
एक करोड रुपैयाँदेखि दुई करोड रुपैयाँसम्म	बाह्र हजार रुपैयाँदेखि बीस हजार रुपैयाँसम्म
दुई करोड एक रुपैयाँदेखि पाँच करोड रुपैयाँसम्म	पच्चीस हजार रुपैयाँदेखि साठी हजार रुपैयाँसम्म
पाँच करोड एक रुपैयाँदेखि माथि	दुई रुपैयाँ प्रति हजार